

*Ing. Libor Kadlec
Ing. Radko Matyáš
Ing. Alžběta Pokorná
Mgr. Jiří Příbyl*

Daňové novinky pro rok 2018

Vážení klienti,
dovolte nám seznámit Vás s nejdůležitějšími změnami v daňové legislativě roku 2018, včetně těch, které vešly v účinnost již v průběhu roku 2017, vzhledem k tomu, že právě změny zákona č. 170/2017 Sb., tzv. Daňového balíčku, nejvíce zahýbaly současným „daňovým světem“ v České republice.

Změny v zákoně o dani z přidané hodnoty – Daňový balíček od 1. 7. 2017 a další změny roku 2017

Přijaté zálohy v novém §20a

Od 1. 7. 2017 byl doplněn výčet údajů, které je nutné znát ke dni přijetí zálohy, aby musela být ze zálohy odvedena DPH. Je třeba dostatečně definovat zboží či službu, znát sazbu daně a místo plnění. Má to zásadní vliv například na okamžik vykázání DPH při prodeji poukázek/voucherů. Nově rozlišujeme poukázky, kde je plnění předem známé (odvod DPH při prodeji poukázky) a poukázky víceúčelové, kde DPH odvedeme až při uplatnění poukázky – typicky pro poukázky, kde mohou nakoupit plnění ve více sazbách DPH (např. poukazy do obchodů, do restaurace vč. konzumace alkoholu, souhrnná záloha na energie různých sazeb – voda/elektřina).

Uskutečnění zdanitelného plnění u zboží a služeb

Při dodání zboží se podle obecného pravidla považuje zdanitelné plnění za uskutečnění dnem, ke kterému dochází k převodu práva nakládat se zbožím jako vlastníkem. Den převzetí zboží již není určující, stejně jako právní přechod vlastnického práva.

Při poskytnutí služby se zdanitelné plnění považuje za uskutečnění dnem jejího poskytnutí nebo dnem vystavení daňového dokladu (ten, který je dříve). Ze zákona byl vypuštěn den uvedený ve smlouvě, ke kterému dochází k pozbytí nehmotné věci nebo přenechání zboží k užití jinému (týká se i nájemních smluv).

Zrušení pojmu „opakovaná plnění“ a rozšíření „dlouhodobých plnění“

Pojem opakovaná plnění byl ze zákona bez náhrady vypuštěn. Plnění, která jsou dokončena za dobu delší než 12 měsíců, se považují za uskutečnění nejpozději posledním dnem každého kalendářního roku následujícího po roce, kdy bylo poskytování plnění započato (např. nájemní smlouvy či smlouvy o dílo). Úprava tak bude aplikovatelná na dlouhodobá plnění, která bude třeba vykázat až k 31. 12. 2018.

Oprava základu daně v případě záloh

S účinností od 1. 7. 2017 došlo ke změně v případě, kdy si plátce daně uplatnil z uhrazené zálohy dodavateli nárok na odpočet a následně došlo ke zrušení plnění (odstoupení) a úplata ještě nebyla vrácena, ani použita na úhradu jiného plnění. V dané situaci vzniká na základě § 74 odst. 2 povinnost vrátit uplatněný odpočet již ve zdaňovacím období, ve kterém se plátce o těchto skutečnostech dozvěděl či dozvědět měl.

Úprava odpočtu z titulu dodání majetku

Jednorázová úprava odpočtu daně dle § 78d u dlouhodobého majetku v případě jeho prodeje se bude nově provádět i v **průběhu** kalendářního roku. Dosud se prováděla až v daňovém přiznání za prosinec resp. poslední čtvrtletí daného roku.

Manka a škody

Případy nedoložených mank, škod, zničení či odcizení majetku (např. ty neřešené s pojišťovnou či policií), nově zakládají povinnost vyrovnání původně skutečně uplatněného odpočtu DPH **na vstupu** ve 3-letém časovém testu dle § 77 (dlouhodobý majetek ve lhůtě 5 let, §78e). Dosud byla manka považována za „použití pro účely nesouvisející s ekonomickou činností“ a odváděli jsme DPH na výstupu.

Úpravu provádíme vždy pouze u majetku před jeho prvním použitím (nejde tedy o již používaný nábytek, IT či spotřební materiál atd.). Úprava je vykazována na řádku 45 přiznání (řádek zřídka užívaný), ke dni, kdy se plátce o manku dozvěděl.

Místo plnění při pořízení zboží z jiného členského státu

Do ustanovení týkajícího se místa plnění se dostalo na první pohled drobné upřesnění, které má vliv na situace, kdy tuzemský plátce pořizuje zboží z jiného členského státu s tím, že zboží není přepraveno do České republiky, ale do jiného státu EU. V takovém případě tuzemský plátce má povinnost přiznat daň ve státě ukončení přepravy a tam má i nárok na odpočet daně na vstupu. Pokud daň ve státě ukončení přepravy nepřizná, resp. nedoloží, že tak učinil, je povinen v tuzemsku daň odvést, ale nemá nárok na odpočet daně na vstupu v tuzemsku.

Nespolehlivá osoba

Poté, co byl v roce 2013 zaveden institut nespolehlivého plátce, byla od 1. 7. 2017 zavedena i tzv. nespolehlivá osoba. Jde o zajištění pokračující vazby na „nespolehlivost plátců DPH“ a to na osoby, které (1) jako nespolehliví plátcí DPH zrušili registraci a následně se k DPH opět registrovali, (2) jsou identifikovanou osobou či (3) dosud nebyli plátcí DPH. Neplátce DPH se nespolehlivou osobou může stát například při vystavení fiktivního dokladu či po uvedení nepravdivých údajů při registraci.

Nespolehlivá osoba může po 1 roce, kdy neporuší své povinnosti, požádat o rozhodnutí, že již nespolehlivá není.

Rozšíření trvalého režimu přenesení daňové povinnosti

S účinností od 1. 7. 2017 došlo k následujícímu rozšíření přenesení daňové povinnosti na:

- zprostředkování dodání investičního zlata (v kontrolním hlášení vykazováno kódem 1a)
- dodání nemovité věci dlužníkem z rozhodnutí soudu v řízení o nuceném prodeji (kód 3a)
- poskytnutí pracovníků pro stavební a montážní práce (kód 4a)
- dodání zboží poskytovaného jako záruka při realizaci této záruky (např. zástava, kód 6)
- dodání zboží po postoupení výhrady vlastnictví nabyvateli a výkon tohoto práva nabyvatelem (kód 7).

Režim přenesení daňové povinnosti pro služby elektronických komunikací

Vzhledem k tomu, že režim přenesení daňové povinnosti u služeb spočívajících v přístupu k sítím elektronických komunikací byl zaveden teprve v říjnu 2016, byla jeho realizace před rokem touto dobou nejasná, protože dle platné úpravy měly veškeré takové služby, vč. služeb telefonních operátorů, být přefakturovávány v režimu přenesení daňové povinnosti. Dne 2. února 2017 proto zveřejnilo Generální finanční ředitelství dodatek informace k uplatnění režimu přenesení daňové povinnosti těchto služeb, kde je zřejmé, že režim přenesení nemá být uplatněn vůči tomu plátcí, který přijatou službu pouze přeúčtovává (např. vůči mateřské společnosti, která službu bez přírážky přeúčtovává dceřiným společnostem či vůči pro najímateli, který službu přeúčtovává svým nájemcům, apod.). Stejně tak režim přenesení daňové povinnosti nemá být použit při samotné přefakturaci těchto služeb.

Zmírnění sankcí spojených s kontrolním hlášením

V rámci Pokynu GFŘ-D-29 k prominutí pokut za nepodání kontrolního hlášení byl dne 2. března 2017 vydán Dodatek, který dříve přísné podmínky pro možnost prominutí pokuty ještě více zmírňuje. Nejmarkantnějším novým Ospravedlnitelným důvodem je prominutí první pokuty ve výši 10, 30 či 50 tisíc Kč v roce 2017 za nepodání kontrolního hlášení v případě, že je žádost podána do 3 měsíců od právních účinků Platebního výměru na pokutu (pokud zároveň nedošlo k dalším vážnějším pochybením subjektu v posledních 3 letech).

Změny v zákoně o dani z přidané hodnoty – novela pro rok 2018

K 1. lednu 2018 byl zákon o dani z přidané hodnoty novelizován novelou stavebního zákona č. 225/2017 Sb., která mírně **doplňuje definici stavebního pozemku** v § 56 odst. 2 a nově (pro stavby kolaudované od 1. ledna 2018) **vymezuje počátek pětileté lhůty**, po jejímž uplynutí je převod např. stavby a funkčně souvisejícího pozemku osvobozen od DPH. Lhůta se bude počítat od (1) vydání prvního kolaudačního souhlasu nebo prvního kolaudačního rozhodnutí a nebo od (2) vydání kolaudačního souhlasu nebo rozhodnutí po podstatné změně dokončené stavby, jednotky nebo inženýrské sítě.

K 1. lednu 2018 bude také doplněn zákonem č. 371/2017 Sb. (doprovodný zákon k novému zákonu o platebním styku) do § 101d odst. 1 výčet náležitostí kontrolního hlášení. Výčet ale nikterak nemění dosavadní náležitosti kontrolního hlášení.

Dále dojde stejným zákonem č. 371/2017 Sb. s účinností od 14. ledna 2018 ke změně ve vymezení osvobozených finančních činností dle § 54. Přibudou zde platební služby a vydávání **elektronických peněz**.

Změny v zákoně o dani z příjmů – Daňový balíček k 1. 7. 2017

Až na výjimky se změny v zákoně o daních z příjmů použijí poprvé ve zdaňovacím období započatém po dni nabytí účinnosti, tzn. ve většině případů až od roku 2018.

Daňové zvýhodnění na děti

Platí, že za celý rok 2017 je daňové zvýhodnění na druhé dítě 19 404 Kč ročně (resp. 1 617 Kč měsíčně) a na třetí a další dítě 24 204 Kč ročně (resp. 2 017 Kč měsíčně).

Navíc další novelou zákona (zákonem č. 200/2017 Sb. o státní sociální podpoře) dojde od 1. ledna 2018 ke zvýšení částky daňového zvýhodnění na první dítě na 15.204 Kč (resp. 1.267 Kč měsíčně). Uplatňovat ho budeme poprvé v lednových mzdách.

Omezení výdajových paušálů

Od roku 2018 dochází ke snížení limitů maximálních částek výdajů u fyzických osob uplatňujících výdaj paušálem. Ten by se měl snížit vždy o polovinu:

- u 80% paušálu (zemědělci a řemeslníci) bude výdaj maximálně 800 000 Kč (z původních 1 600 000 Kč),
- u 60% paušálu (živnostníci) bude výdaj maximálně 600 000 Kč (z původních 1 200 000 Kč),
- u 30% paušálu (pronájem) bude výdaj maximálně 300 000 Kč (z původních 600 000 Kč),
- u 40% paušálu (nezávislá povolání) bude výdaj maximálně 400 000 Kč (z původních 800 000 Kč).

V současnosti mohou tak být paušály využity na roční příjmy do maximálně 2 milionů Kč. Nově by strop pro uplatnění paušálů klesl na 1 milion Kč. Na druhou stranu paušalisté opět budou mít nárok na slevu na dítě či manželku.

Rok 2017 je koncipován volitelně – buď paušalista zvolí starou úpravu - vyšší limit bez slev, či novou se slevami, ale s nižšími výdaji.

Omezení uplatnění daňového bonusu na dítě

Pro uplatnění daňového bonusu na dítě musí mít obecně poplatník příjmy alespoň ve výši šestinásobku minimální mzdy. Od roku 2018 se ale do těchto příjmů nebudou počítat příjmy z kapitálového majetku a příjmy z nájmu.

Prohlášení zaměstnance elektronicky

Od roku 2018 budou moci zaměstnanci Prohlášení k dani učinit i v elektronické formě. Je však na zaměstnavatelích, kterou formu si vyberou – zda listinnou či elektronickou. Případně lze obě uvedené formy kombinovat.

Srážková daň u dohody o pracovní činnosti

Od roku 2018 platí nové pravidlo pro zdanění srážkovou daní u příjmů ze závislé činnosti malého rozsahu (např. u dohod o pracovní činnosti), které v úhrnu nepřesahují u téhož plátce daně částku 2 500 Kč měsíčně. Tyto příjmy budou podléhat srážkové dani ve výši 15 % a neprojeví se v obecném základu daně poplatníka (stejně jako příjmy z dohod o provedení práce do 10.000 Kč měsíčně), takže je můžeme po sražení daně považovat za „jednorázově zdaněné“.

Upozorňujeme, že limit 2.500 Kč pro srážkovou daň není totožný s limitem pro tzv. zaměstnání malého rozsahu, od kterého se odvádí sociální pojištění. Zde činí hranice 2.499 Kč.

Odepisování technického zhodnocení

Nově se rozšiřuje možnost odepisovat technické zhodnocení i na ostatní případy, kdy dochází k přenechání věci k užívání (např. podnájemci). Účinnost této změny je od zdaňovacího období 2018 s tím, že se týká těch technických zhodnocení, která byla uvedena do užívání po 1. červenci 2017.

Změna v dani z nabytí nemovitých věcí

Na základě rozsudku nejvyššího správního soudu není nově možné hodnotu DPH zahrnout do základu daně z nabytí nemovité věci, pokud je DPH součástí převodní ceny nemovité věci. Tento rozsudek je datován dnem 28. června 2017 a bude aplikován na případy, kde dosud nebyla daň vyměřena a nebo je správce daně povinen přijmout dodatečné daňové přiznání, ve kterém si poplatník o DPH základ daně sníží.